

Nota Lokale heffingen 2005

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	6
2.	De inkomsten van de gemeente	7
3.	De gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen	7
	3.1. beleidskaders.....	7
	3.2. Pakket gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen	9
4.	Actuele ontwikkelingen en aandachtspunten.....	9
	4.1. OZB en gemeentelijk belastinggebied.....	9
	4.2. De wet gemeentelijke watertaken.....	10
	4.3. Kostendeckende tarieven	11
	4.4. Precariorechten	11
5.	De kostendeckendheid van de heffingen.....	12
6.	Het tarievenbeleid	14
7.	De belastingdruk	15
8.	Regulering van belastingdruk	15
	8.1. differentiatie van eigenaren- en gebruikerstarieven	15
	8.2. differentiatie van woningen en niet woningen	16
	8.3. (minder) kostendeckendheid	16
	8.4. rioolrechten van eigenaren, gebruikers of beiden	16
	8.5. kwijtschelding.....	16
9.	Het kwijtscheldingsbeleid.....	16
10.	Tot slot	17

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de nota Lokale Heffingen aan.

De totstandkoming van deze beleidsnotitie is terug te voeren op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In het BBV worden allerlei regels gegeven waaraan de programmabegroting en de programmarekening moeten voldoen. Zo is er ook geregeld dat er een paragraaf Lokale Heffingen moet zijn en welke minimale informatie daarin moet worden opgenomen.

Eind 2003 heeft uw raad daarnaast de financiële beheersverordening (art. 212 GW) vastgesteld. In artikel 16 van deze verordening is voor de lokale heffingen vastgelegd dat het college periodiek een (bijgestelde) nota lokale heffingen aanbiedt.

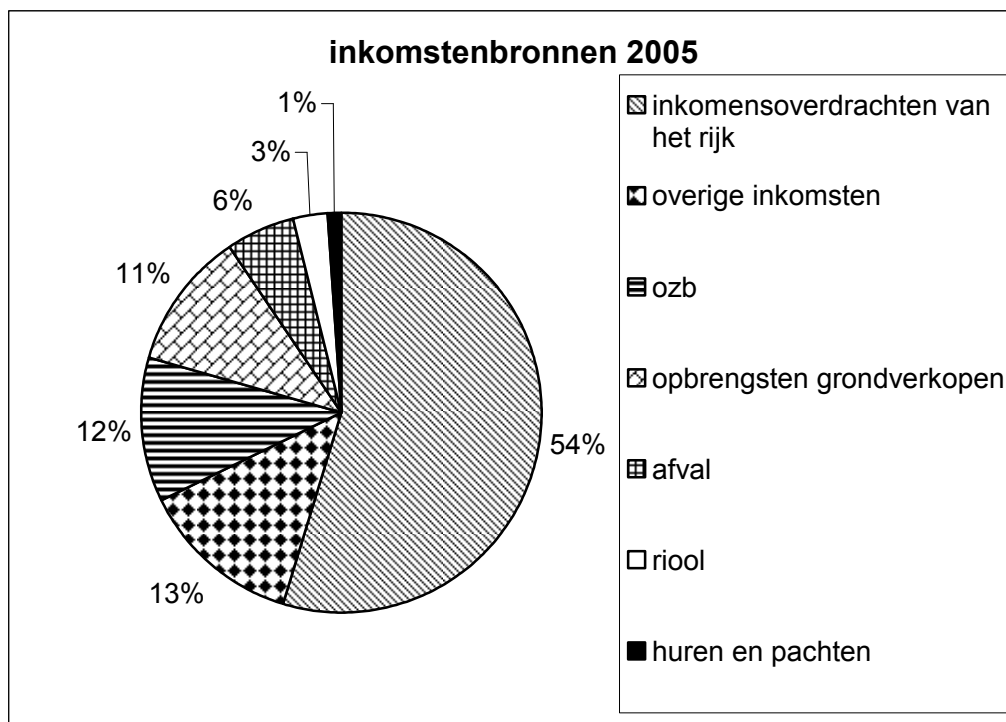
Deze nota behandelt volgens dit artikel in ieder geval:

- a. de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen;
- b. de verdeling van de druk van de belastingen over de diverse bevolkingsgroepen en belanghebbenden;
- c. de kostendekkendheid van de heffingen;
- d. de druk van de lokale belastingen en heffingen;
- e. het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid.

De belangrijkste functie van deze nota is om beleidsmatig richting te geven aan de belastingen en tarieven van de gemeente en beoogt hiervoor een meerjarig samenhangend beleidskader te bieden. Dit kader is de basis voor de concretere voorstellen over onze beleidsvoornemens die wij jaarlijks aan uw raad voorleggen in de paragraaf lokale heffingen in de Programmabegroting. In de Programmarekening leggen wij vervolgens verantwoording af over het gevoerde beleid.

2. De inkomsten van de gemeente

Als positiebepaling geven wij eerst een overzicht van de samenstelling van de totale inkomsten van de gemeente en het aandeel van de belastingen en tarieven daarin.



3. De gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen

In dit hoofdstuk gaan wij in op de beleidskaders voor de gemeente. Het betreft de wettelijke beleidsvrijheid en het huidige door uw raad vastgelegde beleid. Vervolgens geven wij een overzicht van het Edese pakket belastingen, tarieven en heffingen.

3.1. beleidskaders

3.1.1. wettelijke kaders

De gemeente bezit, voor zover de wet anders bepaald, een redelijke mate van vrijheid bij het bepalen van heffingsmaatstaven en tarieven. Een voorwaarde is dat de gemeente de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (gelijkheid- en evenredigheid) in acht neemt. Verder mogen gemeenten geen belastingen heffen waarbij de opbrengst afhankelijk is gesteld van inkomen, winst of vermogen, maar het scala aan mogelijkheden was tot nu toe voldoende breed. Wel geven de ontwikkelingen van de afgelopen tijd reden tot zorg. Dat de lokale belastingen volop in beweging zijn blijkt wel uit de laatste ontwikkelingen:

- de afschaffing van de OZB voor gebruikers van woningen;
- de voorstellen van de commissie Eenhoorn om de onroerende zaakbelastingen op termijn af te schaffen en te vervangen door een aanvullende heffing op de loon- en inkomstenbelasting;
- de mogelijke introductie van de brede rioolheffing.

Hierop gaan wij in hoofdstuk 4 nog uitgebreider in.

Tot slot heeft de gemeente enige vrijheid om binnen de wettelijke grenzen de belastingdruk te reguleren.

3.1.2. vastgelegd beleid Ede

Het convenant voor de bestuursperiode 2002-2006 geeft als uitgangspunt dat de belastingen en tarieven alleen gecorrigeerd worden voor inflatie. Een eventuele

verhoging van de OZB gaat altijd eerst gepaard met vooraf een oud voor nieuw discussie en het bezien van de kostendekkendheid van de tarieven.

3.2. Pakket gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen

Een gemeente kan dus verschillende gemeentelijke belastingen heffen. Voordat wij een belasting heffen, moet een belastingverordening worden vastgesteld door de raad. Een belastingverordening moet alle gegevens bevatten die voor de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen van belang zijn. In enkele gevallen kan het college nadere regels geven, soms alleen als de belastingverordening dat mogelijk maakt.

Hieronder een overzicht van het Edese pakket aan gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen:

Overzicht 1; Gemeentelijke belastingen, tarieven en heffingen

Omschrijving	Opmerkingen
Onroerende-zaakbelastingen	Verordening onroerende zaakbelastingen 2005
Hondenbelasting	Verordening hondenbelasting 2005
Toeristenbelasting	Verordening toeristenbelasting 2005
Forensenbelasting	Verordening forensenbelasting 2005
Afvalstoffenheffing	Verordening afvalstoffenheffing 2005
Rioolrechten	Verordening rioolrechten 2005
Rioolaansluitgelden	Verordening aansluiting gemeentelijke riolering 2005
Begraafrechten	Verordening graf- en begraafrechten 2005
Bouwleges	Legesverordening 2005
Kadaster	Legesverordening 2005
Kapvergunningen	Legesverordening
Parkeerontheffingen / vergunningen	Legesverordening 2004 en Verordening Parkeerbelasting 2005
Parkeerbelastingen	Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2005
Sportaccommodaties	Raadsbesluit december 2004
Leges Burgerzaken	Legesverordening 2005
Brandweer	Verordening brandweerrechten 2005

Het college zorgt er voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen en prijzen per verstrekte dienst (artikel 16 lid 2). Publicatie van dit overzicht vindt ieder jaar na de jaarlijkse vaststelling door de raad plaats.

4. Actuele ontwikkelingen en aandachtspunten

4.1. OZB en gemeentelijk belastinggebied

Wij maken gebruik van de uitgebalanceerde mix als het gaat om onze belastingen. Het wegvallen van het gebruikersdeel OZB woningen en de maximering van de OZB tarieven leidt ertoe dat de mogelijkheid tot verwerving van eigen inkomsten aanzienlijk wordt beperkt. Afhankelijk van de uitkomsten van de discussie op landelijk niveau moeten wij mogelijk kijken naar alternatieven om de eigen inkomsten op het bestaande niveau te houden. Uitgangspunt daarbij is dat het huidige ambitieniveau in ons beleid gehandhaafd blijft. Compensatie voor de inkomstenderving door de afschaffing OZB wordt deels opgevangen binnen de Algemene uitkering. Dit doet de minister ondermeer door de accessen in te zetten die wij anders voor nieuw beleid bestemmen. In een zich steeds vernieuwende maatschappij vinden wij dat er (financiële) ruimte moet zijn om op ontwikkelingen in te spelen. Dat de minister bepaalt waarvoor de gemeenten het accres moeten inzetten, wordt algemeen als een stap te ver ervaren. Wij gaan ervan uit dat hierover nog niet het laatste woord gesproken is.

Illustratief voor de discussie over de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB voor woningen is het volgende bericht van 20 juni op VNG-Net

De vertegenwoordiger van de Nederlandse regering beargumenteerde dat afschaffing is geoorloofd omdat gemeenten door compensatie in het gemeentefonds over voldoende middelen blijven beschikken. Dit argument werd door het Congres van lokale en regionale overheden van de Raad van Europa op principiële gronden unaniem afgewezen. Het Congres behandelde de afschaffing van de OZB in een plenaire zitting op 1 juni 2005.

Het gaat, aldus het Congres, niet alleen om het waarborgen van voldoende middelen maar 'om het fundamenteel recht van gemeenten om zelf te beslissen over de heffing van lokale belastingen'. Het congres vroeg de regeringsvertegenwoordiger met klem snel alternatieven voor deze vermindering van het belastinggebied te zoeken en te introduceren. Het congres blijft de kwestie kritisch volgen

Daarnaast wijst de minister op het verder kostendekkend maken van de rioolheffingen. Regeren is vooruit zien, daarom vinden wij dat wij rekening moeten houden met het in kaart brengen van alternatieven om de gedeerde inkomsten op te vangen. Daarbij kijken wij iets breder dan de minister dat doet:

- De wet gemeentelijke watertaken (brede rioolheffing)
- In het algemeen: de kostendekkende tarieven die nog geen 100% dekking kennen.
- De precariorechten

In de volgende paragrafen gaan wij achtereenvolgens nader op deze punten in.

4.2. De wet gemeentelijke watertaken

De ministerraad heeft april 2005 besloten het wetsvoorstel gemeentelijke watertaken voor advies aan de raad van State te zenden. De tekst van het wetsvoorstel en van het advies van de Raad van State worden pas openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer.

De nieuwe wet voor gemeentelijke watertaken is het gevolg van het Nationaal Bestuursakkoord Water uit 2003 (NBW). In het NBW zijn door het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen afspraken gemaakt om de waterproblematiek in Nederland aan te pakken. Hier zijn onder andere extra watertaken voor gemeenten uit voortgekomen.

Vanwege de vergroting van de verantwoordelijkheden voor gemeentelijke watertaken komt er een nieuwe bestemmingsheffing. Deze heffing mag hooguit kostendekkend zijn. Gemeenten moeten inwoners en het Rijk inzicht geven in de opbrengsten uit de heffing en de investeringen in het waterbeleid. Hiertoe heeft het kabinet op voorstel van minister Remkes van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten. De gemeenten krijgen de ruimte voor maatwerk in de financiering van de gemeentelijke watertaken, zoals bij de ontkoppeling van het regenwater van het riool. Gemeenten krijgen naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van afval- en regenwater de verantwoordelijkheid voor het verwerken van overtollig grondwater. Het huidige rioolrecht wordt in de 'Wet gemeentelijke watertaken' vervangen door een bestemmingsheffing. Wij blijven vrij in de keuze van de belastingplichtige (eigenaar of gebruiker) en de maatstaf (berekening) van de heffing.

De heffing is begrensd: alleen de bij de wet genoemde kosten mogen verhaald worden. Den Haag hanteert het uitgangspunt dat inwoners van een gemeente inzicht moet kunnen krijgen in de opbrengsten van de heffing en de kosten voor de watertaken.

Als de wet wordt aangenomen betekent dit financieel dat bij de invoering de bestaande kosten voor regenwaterafvoer etc. meegenomen kunnen worden in de tariefbepaling van de "brede rioolheffing". Dit heeft een positief effect op ons huishoudboekje, maar heeft ook directe gevolgen voor de belastingdruk naar onze burgers toe.

Deze ontwikkelingen volgen wij nauwlettend en wanneer meer er duidelijkheid is komen wij daarop terug.

4.3. Kostendekkende tarieven

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente Ede hanteren wij een systeem van kostentoe rekening. Bij de kostentoe rekening betrekken wij naast de directe kosten ook de indirecte kosten, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten. Voor de diensten waar leges en andere kostendekkende tarieven als inkomsten tegenoverstaan is het geoorloofd om 100% van de kosten in rekening te brengen. Wat wordt nu tot de kosten gerekend? Naast de directe kosten bijvoorbeeld het groot onderhoud aan een riolering door aannemer X worden ook de indirecte kosten meegenomen. Gedacht moet worden aan directie en toezicht van de gemeentelijke organisatie, maar ook de wat verder wegliggende kosten als huisvesting van de ambtenaar die het toezicht houdt en de kosten van kopieën etc. behoren tot de indirecte kosten. Het is zelfs mogelijk om in het kader van het BTW compensatiefonds de BTW als kostencomponent mee te nemen.

De gemeente Ede heeft een belangrijk deel van de interne overhead nog niet verdeeld. Deze kosten zijn daarom tot nu toe niet betrokken bij de tarifiering. Op dit moment onderzoeken wij welke methodiek van doorberekening hiervan voor Ede hanteerbaar is en met name ook welke effecten dit heeft op de kostendekkende tarieven. Wij komen op een later moment hierop bij u terug.

In hoofdstuk 5 gaan wij nog uitgebreider in op dit onderdeel.

4.4. Precariorechten

De gemeente Ede heeft geen precariorechten. Bij de afweging of invoering van precariorechten tot de mogelijkheden behoort zijn de volgende zaken betrokken.

Uitgangspunt is het verwerven van inkomsten verschuldigd uit het gebruik van openbare ruimten die eigendom zijn van de gemeente Ede. Was er tot nu sprake van alleen een regulerend instrumentarium voor het gebruik van de openbare ruimte nu gaat er ook een meer marktconform inkomsten instrumentarium gelden.

Voor het gebruik van de openbare ruimte bestaat de privaatrechtelijke weg b.v. door middel van een overeenkomst van verhuur en de publiekrechtelijke weg zoals b.v. belastingen (precario), leges en retributies. Een mix van beiden moet leiden tot een uitgebalanceerd pakket waarmee enerzijds regulering van het gebruik van de openbare ruimte wordt bereikt en anderzijds inkomsten worden gerealiseerd. Voor de precariorechten zijn de volgende voordelen te noemen:

- gebruik van gemeentelijke eigendommen wordt belast;
- het is een instrument waarmee controle kan worden uitgeoefend op uitstallingen.

Er zijn echter ook nadelen aan verbonden:

- uitvoering vergt hoge structurele perceptiekosten. (verhouding 1:2);
- mogelijkheid van ontwijkgedrag;
- opbrengsten sterk afhankelijk van het aantal belastbare objecten en het tarief;
- draagvlak ondernemers;
- er zijn al inkomsten via verhuur van terrassen en standplaatsen;
- geen maatwerk.

De genoemde nadelen doen zich niet voor bij de privaatrechterlijke weg. Door het inzetten van een aantal privaatrechterlijke mogelijkheden verwachten wij een optimaal resultaat te behalen. Het bedrijfsleven confronteren wij via de privaatrechterlijke weg het meest efficiënt en flexibel met het prijskaartje voor het gebruik van openbare ruimte.

Daarbij kunt u denken aan bijvoorbeeld:

- verhogen van de huidige "tarieven" van verhuur terrassen . Hier zijn twee mogelijkheden te weten het verhogen van de leges en de huurovereenkomsten;
- verhogen van de "tarieven" van verhuur voor vaste en incidentele standplaatsen;
- nieuwe opbrengsten door middel van verhuur van gemeentelijke eigendommen; tijdens commerciële- en bouwactiviteiten (b.v. plaatsen van containers en reclameborden tijdens bouwactiviteiten en kabels voor niet openbare netwerken);
- genereren van extra inkomsten bij reclame op lichtmasten, driehoeksborden en bill boards;
- reclamemasten aan de A12 en A30 en elders.

Voor een deel zijn deze instrumenten al ingezet. Uitbreiding kan periodiek worden overwogen.

5. De kostendekkendheid van de heffingen

Voor een aantal heffingen geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn. Dit geldt voor de leges, afvalstoffenheffing, rioolretributies en begrafenisrechten. In het kader van het BTW-compensatiefonds (verder genoemd BCF), is het zelfs mogelijk om bij de bepaling van de kostendekkendheid van de tarieven de BTW als kostencomponent mee te nemen.

Het gaat hierbij om een "reparatie van de wet BCF" . Financiering van het BCF vindt voor het grootste deel plaats via een uitname van het gemeentefonds.. Als de BTW niet meer als kosten meegenomen mag worden bij de kostendekkende tarieven moeten de tarieven verlaagd worden. Daarmee wordt de gemeenten in feite gekort op zowel het gemeentefonds als de belastingopbrengst.

Voor de afvalstoffenheffing, begrafenisrechten en de rioolretributies stellen wij meerjarenplannen op waarin wij ook de toekomstige uitbreidingen en het onderhoud meenemen. Bij de bepaling van de kostendekkendheid houden wij rekening met deze plannen. Op deze manier vermijden wij dat er grote schommelingen in de jaarlijkse tarieven plaatsvinden. Dit egaliserende effect op de tarieven wordt via voorzieningen of reserves afgewikkeld. Als inkomsten gebonden zijn aan een van te voren geormerkte besteding dan loopt deze egalisatie via een voorziening. Daarmee wordt aangegeven dat de middelen niet voor andere doelen ingezet mogen worden. Dit soort voorzieningen mogen zelfs negatief worden, bijvoorbeeld in het geval wanneer uitgaven voor groot onderhoud van riolering nu, in de toekomst door de burgers via de rioolrechten wordt betaald.

Bij de beoordeling van de kostendekkendheid wordt dus niet alleen naar de kosten gekeken die zich in het begrotingsjaar voordoen maar ook het meerjarenperspectief uitdrukkelijk bij de bepaling van de kosten betrokken.

Voor de tarieven van de leges is dit meerjarig inzicht minder relevant. Het kostenniveau wordt bij de leges in veel mindere mate bepaald door de investeringen en het groot onderhoud.

Bij de kostendekkendheid gaat het om de volgende heffingen

- Rioolrecht
- Afvalstoffen
- Begrafenisrechten
- Parkeervergunningen
- Bouwleges
- Kadaster
- Kapvergunningen
- Brandbeveiligingsverordening
- Overige leges uit de legesverordening 2004

Zoals aangegeven, geldt voor de eerste drie heffingen dat deze een nauwe relatie hebben met een specifieke voorziening of reserve. In de onderstaande opstelling is hier rekening mee gehouden.

In de paragraaf Lokale Heffingen wordt hierover jaarlijks gerapporteerd, waarbij de volgende voorbeeld overzichten worden gehanteerd:

Leges en andere kostendeekkende heffingen (* € 1.000) jaar x				
Omschrijving leges	Baten	Kosten excl. BTW	BTW	Vershil
Bouwleges				
Parkeervergunning en				
Kadaster				
Kapvergunningen				
Brandbeveiligingsverordening				
Overige leges				

Voor de opstelling van de kostendeekkendheid voor afvalstoffenheffing, rioolretributies en begrafenisrechten geven wij de ontwikkelingen afzonderlijk weer. De kosten zijn inclusief de investeringsbedragen. In de budgetten zijn deze investeringen niet meegenomen omdat deze ten laste van de voorziening worden gebracht.

Kostendeekkende tarieven met een voorziening			
Omschrijving	2005 (* €1.000)		
	Afvalstoffenheffing	Rioolretributies	Begrafenisrechten
Kosten excl. BTW			
BTW			
Baten			
Saldo			
BTW voordeel			
Wijziging voorziening			
Stand voorziening eind			

Verder is bij de kostendeekkendheid van riolering nog het volgende van belang.

- Dekking Riolering

In het raadsvoorstel Waterplan 2003 zijn twee modellen van retributiestijging bekeken: een geleidelijke en een sprongsgewijze. In beide modellen ontlopen de tarieven elkaar uiteindelijk in het (eind)jaar 2040 niet veel.

Het "geleidelijke" model eindigt fractioneel hoger dan het "sprong" model. In de tussenliggende periode is wel sprake van grotere onderlinge fluctuaties. Het "geleidelijke model" heeft als voordeel dat de burger elk jaar de retributie gestaag ziet stijgen in plaats van een plotselinge grote sprong (30 %) in 2008.

Bij de inkomsten is er rekening mee gehouden, dat de tarieven voor de bedrijven overeenkomstig zullen stijgen. In het licht van de (lastendruk)verhouding wonen : werken, zijnde $2/3:1/3$, is dit noodzakelijk en redelijk. Gekozen is daarom voor het geleidelijke model

- Reserve ontwikkeling

Doel van een reserve is te grote fluctuaties in de retributie te voorkomen, te dempen.

De gehanteerde uitgangspunten voor de reserve zijn:

- De reserve heeft een bandbreedte van € 10 miljoen positief en negatief;
- De reserve staat niet langer dan 10 jaar achtereenvolgens negatief;

Het uitgangspunt wordt gedurende een paar jaar (tussen 2005 en 2008) niet gehaald.

Oorzaak is de sanering afvalwater in het buitengebied, een activiteit die uitgesteld moest worden en nu versneld moet worden uitgevoerd.

- *BTW-compensatiefonds*

Ook in het rioleringsproduct worden de kosten voor BTW verrekend met het BTW-compensatiefonds.

Omdat het bij dit product een gesloten financiering betreft, is het wettelijk toegestaan de BTW als kostenpost mee te nemen in het tarief. De achterliggende gedachte hiervan is dat voor deze kosten ook een uitname plaatsvindt uit het gemeentefonds. Zoals u al eerder gemeld is, is Ede in het kader van het BTW compensatiefonds een forse nadeelgemeente.

Op de momenten dat u instemd met het uitvoeringsprogramma stijgen de uitgaven -en dus ook de retributie- in het rioleringsproduct de komende jaren fors. Gelet op de grote tekorten en onzekerheden rondom het BCF wordt de BTW vooralsnog als kostencomponent bij de bepaling van de retributie betrokken. Dit in afwachting van de uiteindelijke consequenties van het BCF voor Ede.

6. Het tarievenbeleid

Voor de heffingsmaatstaven en de tarieven is een grote vrijheid aanwezig, zij het dat deze in sommige gevallen door hogere wetgeving zijn beperkt. Het uitgangspunt voor ons tarievenbeleid voor de komende jaren is dat alleen een correctie plaatsvindt voor de inflatie. Zoals onder paragraaf 3.1.3 al aangegeven kunnen alleen zwaarwegende redenen er toe leiden dat wij van dit uitgangspunt afwijken. Ten aanzien van de kostendekkendheid streven wij ernaar om de tarieven zo laag mogelijk te houden. Ieder jaar worden bij de begrotingsbehandeling de tariefaanpassingen aan uw raad voorgelegd. Daarbij worden twee uitgangspunten gehanteerd.

Ten eerste worden alle tarieven met het inflatiecijfer gecorrigeerd. Daarvoor wordt de navolgende berekeningsmethodiek gehanteerd, waarbij sprake is van nacalculatie voor het voorgaande jaar.

Tabel x; Voorbeeld berekening van het gecorrigeerde inflatiepercentage

	Oorspronkelijk inflatietarief 2003 (excl. Nacalculatie 2002)	Gecorrigeerd inflatietarief 2003	Voorlopig inflatietarief 2004 plus nacalculatie 2003
	Bron: Septembercirculaire 2002	Bron: Septembercirculaire 2003	Bron: Septembercirculaire 2003
Netto materiele consumptie (wegingsfactor 1/3) (Prijs)	2,6	2,9	0,8
Lonen en salarissen (wegingsfactor 2/3)	4,0	3,6	2,3
Gewogen gem.	3,5	3,37	1,8
Nacalculeren		-0,13	-0,13
Nieuw inflatietarief			1,67

Daarnaast kan zich door gewijzigde omstandigheden een situatie voordoen dat extra aanpassingen van het tarief noodzakelijk zijn. Deze aanpassingen worden afzonderlijk van de eerdergenoemde inflatiecorrectie in beeld gebracht. De formele vaststelling van de tarieven wordt daarna formeel bekrachtigd door het vaststellen in uw raad van de verschillende verordeningen. Voor de kostendekkende tarieven gaan wij uit van 100% dekking.

7. De belastingdruk

Jaarlijks verschijnen er landelijk op vele fronten publicaties over de gemeentelijke belastingdruk. Deze onderlinge vergelijking van de gemeenten levert ieder jaar weer stof op voor uitgebreide discussies, analyses en verschillende interpretaties van de cijfers. Naast onderlinge verschillen in het gebruik van de belastingheffing zijn immers ook tal van andere factoren die een onderling vergelijk bemoeilijken.

Wij stellen vast dat het reguleren van de belastingdruk alleen van toepassing is op de algemene belastingen en de retributies waar iedereen mee wordt geconfronteerd. Leges kunnen binnen het model van de belastingdruk niet worden ondergebracht omdat deze afhankelijk zijn van de individuele dienst die een burger afneemt. Wij komen hier later op terug.

Belastingen kennen altijd een directe relatie met de totale kosten zonder dat daarbij een feitelijk verband is te leggen. Een vergelijk met andere gemeenten is daarom altijd lastig te interpreteren. Voor retributies is een dergelijk vergelijk wel te leggen als daarbij ook zichtbaar wordt wat de diensten exact zijn.

Belangrijk is de vraag wat leidend is: ons ambitieniveau qua prestaties of de prijs die de burgers moeten betalen. Deze keuze kunnen we wat ons betreft niet algemeen maken. Zo zijn wij sterk voorstander van een verantwoorde en milieuvriendelijke afvalverwerking. Als het niet anders kan zijn wij bereid hiervoor de burger ook een hogere prijs te laten betalen. Bij rioolretributies gaan wij er vanuit dat de geboden kwaliteit aan de minimale eisen voldoet en deze ook voor de toekomst behouden.

Om de ontwikkeling van de belastingdruk binnen onze gemeente te volgen geven wij deze ontwikkeling weer volgens de (landelijk breed erkende) definitie van het COELO. Deze definitie is:

"het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaald aan:

- de OZB;
- rioolrechten
- afvalstoffenheffing

Jaarlijks geven wij in de programmabegroting een overzicht van voornoemde ontwikkeling, waarbij wij verder nog de gebruikelijke Edese differentiatie aanbrengen naar het type woning (vrijstaand, twee onder een kap etc.) gesplitst naar:

- eigenaar en gebruiker;
- één- en meerpersoonshuishoudens;
- bedrijven

Daarbij zetten wij deze overzichten in historisch perspectief, zodat de ontwikkeling in de belastingdruk zichtbaar wordt.

Het vergelijk met andere gemeenten blijft daarnaast politiek van belang. Wel is deze met name voor het komende begrotingsjaar vaak pas achteraf te constateren, wanneer landelijk alle cijfers zijn gepubliceerd.

8. Regulering van belastingdruk

Voor het reguleren van de belastingdruk staan ons een aantal instrumenten ter beschikking:

- Differentiatie van eigenaren en gebruikerstarieven
- Differentiatie tarieven van woningen en niet woningen
- (minder) kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolretributies
- Rioolrechten van eigenaren, gebruikers of beiden
- Kwijtschelding

Wij besteden hierna per onderwerp daaraan aandacht.

8.1. differentiatie van eigenaren- en gebruikerstarieven

Deze passen wij in Ede toe op de OZB waar de eigenaarstarieven 25% hoger zijn dan de gebruikerstarieven. De draagkracht van eigenaren is groter dan van gebruikers en kan daarom ook hoger zijn. Overigens zullen de verhuurders hun OZB kosten veelal weer verdisconteren in de huurprijs waardoor de gebruiker hier toch mee wordt geconfronteerd.

8.2. differentiatie van woningen en niet woningen

Ook dit heeft betrekking op de OZB en dan met name ter correctie van de verschillen in waardeontwikkeling bij hertaxatietrajecten tussen woningen en niet-woningen. Een differentiatie is dan gepast om een evenredige belastingdruk te kunnen handhaven. Overigens zijn er wel wettelijke grenzen gesteld aan de maximale afwijkingen tussen deze tarieven.

In Ede passen wij deze mogelijkheid toe om ervoor te zorgen dat de OZB opbrengst voor de categorieën woningen en niet woningen, voor en na hertaxatie, gelijk blijft..

8.3. (minder) kostendekkendheid

Door genoeg te nemen met een lagere kostendekkendheid dan 100%, is het mogelijk lagere tarieven in rekening te brengen. De vraag is dan wel hoe dit wordt vertaald in concrete beleidsmaatregelen op het betreffende beleidsterrein of andere beleidsvelden.

Tot nu toe is 100% kostendekking uitgangspunt.

8.4. rioolrechten van eigenaren, gebruikers of beiden

De rioolrechten worden in Ede geheven naar eigenaren en gebruikers van woningen in de vorm van een vast bedrag per woning. Voor niet woningen wordt de gebruiker van het pand aangeslagen met als grondslag het waterverbruik en afvoerende oppervlakte.

Een ander maatstaf zou bijvoorbeeld de WOZ waarde kunnen zijn. Dit geeft verschuiving van de lastendruk binnen de categorieën woningen te zien. Gelet echter op de voorstellen van de commissie Eenhoorn is het de vraag hoelang de WOZ nog in de huidige vorm blijft bestaan.

Overigens is er wel een zwakke relatie te leggen met de waarde van de woning en het rioolgebruik als dit in het licht van de brede rioolheffing wordt gezien. Op dat moment zijn immers ook het afvoeren van regenwater en het grondwaterpeil die meegewogen worden. Deze liggen voor bovenwoningen anders dan voor vrijstaande woningen.

Mocht in de toekomst gekeken worden naar andere grondslagen dan blijft het zo dat op het gemeentelijke niveau de gemiddelde lastendruk totaal hetzelfde blijft als de kosten niet veranderen.

Zoals onder paragraaf 4.2 aangegeven willen wij de nadere duidelijkheid op landelijk niveau vooralsnog af wachten.

8.5. kwijtschelding

Wij maken gebruik van de maximale mogelijkheden van de kwijtschelding. Daarmee beogen wij de financieel minder draagkrachtigen zoveel mogelijk te ontzien. Voor het overige verwijzen wij u naar het volgende hoofdstuk waar wij uitgebreid ingaan op dit onderwerp.

9. Het kwijtscheldingsbeleid

In artikel 26 van de Invorderingswet 1990 is bepaald dat bij ministeriële regeling regels worden gegeven voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Deze regels zijn opgenomen in de door het Rijk vastgestelde Uitvoeringsregeling Invorderingswet.

Deze regeling geeft de normen en voorwaarden waaronder kwijtschelding kan worden verleend. Deze worden jaarlijks bijgesteld. De lagere overheden mogen deze voorwaarden en normen niet verruimen. Wel kunnen deze voorwaarden en normen verlagen of zelfs kwijtschelding geheel uitsluiten.

De gemeente Ede past de maximale mogelijkheid van kwijtschelding toe. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente Ede is vastgelegd in de Leidraad Invordering Gemeente Ede. Daarnaast is voor elke belastingsoort in de desbetreffende verordening opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Kwijtschelding is in Ede mogelijk voor de volgende aanslagen:

- Afvalstoffenheffing
- Hondenbelasting
- Rioolrechten
- Onroerende zaakbelastingen

10. Tot slot

Het gemeentelijke belastinggebied blijft voortdurend in ontwikkeling en wij zullen ons dan ook steeds pro-actief op moeten stellen om binnen de geboden mogelijkheden een afgewogen belastingmix tot stand te brengen.

Onze belastingautonomie gebruiken wij om enerzijds voldoende inkomsten te verkrijgen waarmee wij ons beleid kunnen uitvoeren. Aan andere kant stellen wij ons tot doel dat de lokale belastingdruk binnen aanvaardbare grenzen blijft. Binnen dit spanningsveld maken wij jaarlijks afgewogen keuzes die wij telkens transparant aan u voor leggen in de betreffende paragraaf van de planning en control instrumenten.

Wij stellen u voor de Nota Lokale Heffingen vast te stellen.